

Slovo k povzbuzení na pondělí 18. května 2020 ...
Biblická čtení: Sk 16,11-15; Ž 149; Jan 15,26 - 16,4a

Milé sestry, milí bratři,

jestli dovolíte, zaměříme dnes společně svou pozornost jen na čtení první, na čtení za Skutků apoštolů. Čteme již z jejich 16. kapitoly a dostáváme se do doby Pavlovy druhé misijní cesty, té kterou podnikl – tentokrát se spolupracovníky Silasem a Timotejem – v letech 49 až 52. Vedla nejprve pozemní cestou z Jeruzaléma přes Sýrii, do Malé Asie, odtud pak do Řecka, konkrétně do Makedonie (tam zejména do Filip a Soluně) a Achaje (tam zvláště do Korintu a do Atén) a pak zpět – tentokrát již po moři – přes zastávku v Malé Asii (konkrétně v Efezu) po moři do Jeruzaléma. Pavel hlásá všude evangelium, zakládá anebo utvrzuje a povzbuzuje již založené církevní obce. Někde se zdržuje déle, jinde kratší dobu. A také začíná, Bohem inspirován, psát své listy: Během této cesty napíše konkrétně svůj První list Soluňským, další listy pak napíše později, některé z nich přímo do křesťanských obcí, které během této cesty založil či navštívil (jak připomínají jména měst).

Dnešním úryvkem se dostáváme konkrétně do Filip v Makedonii, tehdy římské provincii rozkládající se na severu Řecka (a část na území dnešní Severní Makedonie). Filipy byly jedním z nejvýznamnějších makedonských měst, město převážně latinské. Židovská komunita tam nemohla být příliš velká, neboť neměla ani synagogu. Z toho důvodu jde Pavel se svými průvodci v sobotu k řece, neboť právě u řek se scházeli židé k modlitbám, pokud zrovna v tom či onom místě neměli synagogu. Krom židů tam je i Lydie. Podle jména pohanka, podle charakteristiky, že „věřila v jednoho Boha“, jistě už i nějak sympatizující s židovskou monoteistickou vírou. Na základě Pavlova kázání uvěří v Krista a je pokřtěna ona i celá její rodina, celý její dům. Nakonec nabídne pohostinství apoštolům.

Plastické svědectví o jedné sobotní události, které ovšem nabízí celou řadu důležitých podnětů k rozjímání: Zkusme se proto – snad určitou formou „střípků“ – aspoň nad některými z nich krátce zastavit.

Prvním takovým podnětem – a ten je společný všem biblickým svědectvím o Pavlových misijních cestách – je Pavlova neúnavnost v hlásání evangelia. Vždyť již pro hlásání evangelia zažil řadu ústrků, protivenství, nepřijetí, dokonce kamenování, možná i osobních sporů (ohledně výběru spolupracovníků). Přesto své poslání nevzdává, jde dál a hlásá evangelium dalším a dalším, den co den, z místa na místo, nechá se vést Duchem svatým, kam jít a co říkat. Stále tak hledá způsoby, jak a komu evangelium předat, jen aby co největšímu počtu lidí pomohl k poznání Pána Ježíše, ke spáse. Něco, co je na svatém Pavlovi vždy oslovující a inspirující...

Dalším je skutečnost, že k přijetí evangelia ze strany Lydie dojde během modlitby. Lydie se modlí spolu s židy, možná nedokonale, možná to ani pořádně neumí, neví, jak na to, ale přesto se nějak modlí, dokonce k jedinému Bohu. A to je to nejdůležitější, neboť je to bezpochyby také tato její modlitba, Lydiino obrácení se k Bohu, která připravuje její srdce k přijetí evangelia, k přijetí křesťanství. Jedna z největších překážek pro přijetí evangelia je totiž absence jakékoli modlitby, jakéhokoli otevření se Bohu. Dokud se lidé modlili, jakkoli, zvěstovalo se evangelium mnohem snadněji. Ve stále více sekularizovaném světě, kdy se lidé nemodlí vůbec, anebo kdy se „modlitba“ stane jen určitou formou introspekce bez otevřenosti Božímu „Ty“, to jde mnohem hůře. Ale to neplatí jen o prvním zvěstování evangelia, o „nevěřícím světě“, ale i o jakémkoli dalším Božím promlouvání k srdcím lidí třeba už dávno pokřtěných, považujících se za věřící křesťany. Ve chvíli, kdy se přestaneme modlit, skutečně modlit s otevřeným srdcem pro setkání s Pánem, ale také když se naše modlitba stane čistě formální anebo když se točíme jen kolem sebe a v sobě, těžko se nás může Bůh dotknout, respektive těžko budeme jeho dotek jakkoli vnímat. Bez modlitby otevřené skutečnému Bohu,

Pánu Ježíšovi, vanutí Ducha svatého nelze dlouho zůstat věřícím člověkem, věřícím křesťanem...

Byla pokřtěna Lydie i celá její rodina, to může být dalším podnětem k rozjímání. Máme před sebou jedno z důležitých biblických svědectví, že už v nejranější biblické církvi byly křtěny i malé děti, a to na základě víry jejich rodičů. Další takové máme například v 10. kapitole Skutků, kdy se setníkem Kornéliem byl pokřtěn i „celý jeho dům“. Možná nám to přijde samozřejmé, ale je dobré si tento moment zapamatovat. Je to totiž důležité povzbuzení zejména vzhledem k argumentům, které občas můžeme slyšet, že křtění malých dětí je údajně něco nebiblického. Ačkoli je pravda, že tato praxe nebyla – a ani nemohla být – v počátcích křesťanství převažující, je už také biblická a především správná: Mimo mnoha jiného již odmalička takto zprostředkovat druhému člověku Otcovu lásku, Kristovu blízkost, sílu Ducha svatého...

Krásným momentem dnešního svědectví ze Skutků apoštolů je i to, že Lydie, sotva byla pokřtěna, hned apoštolům nabídla svou pohostinnost. Sama dokonce tuto svou nabídku označuje za znamení, že je skutečně věřící: „Jestliže mne považujete za věřící v Pána, pojd'te bydlet do mého domu“. A přímo „přinutí“ Pavla a jeho spolupracovníky, aby její nabídku přijali. Pohostinnost ve všech svých podobách – od pohostinnosti srdce až po pohostinnost našich stolů a domácností – je jednou z nejkrásnějších a také nejdůležitějších křesťanských ctností, přímo vyvěrajících ze skutečnosti, že my sami jsme byli a stále jsme obdarováni pohostinstvím samotného Boha, Hospodina. Například v eucharistii. Starokřesťanský List Diognétovi, datovaný někdy do poloviny 2. století, obsahuje ve výčtu charakteristik křesťanů i tuto krásnou formulaci: „Jejich stůl je připraven pro všechny, jejich lože však nikoli“. Kéž by pravá pohostinnost, srdce i stolu, pohostinnost, která je otevřeností druhému člověku, ochotou se s ním rozdělit o to své, poskytnout mu u sebe útočiště, kousek domova, kéž by byla i charakteristikou nás, křesťanů žijících v 21. století, zvláště v dnešní nelehké době...

Pavel a jeho společníci pohostinnost přijímají. I to je projevem lásky a úcty k druhému člověku, k Lydii a její rodině, prokázání radosti a vlastně i pokory. Umět přijmout pohostinnost druhého – taktéž v jejích různých podobách – a samozřejmě ji nijak nezneužít je také důležitou ctností a projevem lásky. I tomu bychom se – třeba i na základě dnešního úryvku Božího slova – měli učit...